

VWS OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode: 12:00 uur d.d. 21 mei – 12:00 uur d.d. 25 mei

5.1.2e & 5.1.2e Directie Communicatie. Vragen? Mail naar 5.1.5 @minvws.nl

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders overleden aan Covid-19 Nederlanders ziek door Covid-19 Ongevaccineerde 50-ers met Covid-19 op de IC Jongeren met een eetstoornis 	<ul style="list-style-type: none"> Familie en vrienden getroffen Onderwijsbonden 	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen publiek Politici

Samenvatting en karakterisering berichtgeving

- Ingewijden weten uit de laatste Catshuissessie te melden dat stap 3 uit het openingsplan mogelijk vervroegd kan worden naar zaterdag 5 juni. 4 dagen eerder dan gepland. Commentatoren wijzen daarbij op de druk vanuit de samenleving om sneller meer mogelijk te maken, die het kabinet aanhoudend ervaart. Tegelijkertijd blijft het kabinet voor een dilemma staan: meer openheid betekent meer besmettingen en druk op de ziekenhuizen -juist nu het daar de goede kant op gaat. En met de mogelijkheid voor scholen om al per 31 mei volledig open te kunnen wordt het een 'spannende periode'. Of bij monde van OMT-lid Marc Bonten: "Als een sprong van de driemeterplank in het diepe". Verwijzingen naar het negatieve gevolg van de versoepelingen vorig jaar zomer komen ook veelvuldig voorbij.
- Ruimte voor de vele reacties uit de onderwijssector op de verdere opening van de middelbare scholen. Waarbij media focussen op de kritiek. Zo kopt De Telegraaf: 'Plotse heropening schokt scholen'. En schrijft NRC: 'Scholen mogen open, leraren zijn boos'. De onderwijssector lijkt echter verdeeld. Uit een peiling van CNV Onderwijs blijkt dat driekwart van het onderwijspersoneel de 1,5-meter niet al vóór de zomervakantie wil loslaten. De VO-raad denkt dat het kabinetsbesluit verantwoord is. De Algemene Onderwijsbond volgt het advies van het OMT, maar maakt zich wel zorgen dat docenten straks mogelijk onbeschermd voor de klas staan, waarbij er misschien lastig afstand gehouden of slecht geventileerd kan worden. De bond blijft pleiten voor vaccinatievoorrang. Ook verdeeldheid over de verwachting of leerlingen zich twee keer per week zullen laten testen. Het LAKS denkt dat 'een groot gedeelte' dit wel zal doen. Een grote meerderheid van het Hart van Nederland-panel (89%) ziet dit niet gebeuren.
- Dat de gemiddelde leeftijd van coronapatiënten op de IC 'naar beneden schiet' (zoals blijkt uit de NICE-cijfers) -met nu als grootste groep de vijftigers zonder vaccinatie- wordt door experts verklaard door het effect van de vaccinatiecampagne. NICE-voorzitter Dongelmans, NVIC-voorzitter Gommers en hoogleraar medische informatiekunde Nicolette de Keizer stellen dat het effect van het vaccin zichtbaar wordt. Wat twijfelaars mogelijk over de streep zou kunnen trekken. Diederik Gommers maakt zich wel zorgen over de "grote groep vrouwen tussen 60 en 65 jaar die moeite heeft met een vaccin van AstraZeneca". Hij pleit voor een alternatief vaccin voor die specifieke groep.
- Media halen verschillende nieuwsfeiten naar boven rond de invoering van het Europese Digital Green Certificate. Uit een rondgang van De Telegraaf ("Cowboys' vs serieuze testers') blijkt dat commerciële PCR-testen -die ingezet worden ten behoeve van het certificaat- worden aangeboden door onder anderen vuurwerkhandelaren, poffertjesbakkers, glaszetters en horecaondernemers. Tegenover de krant zeggen hoogleraar medische microbiologie Bert Niesters (UMCG) en HudsonLab-directeur Marty De Graaf zich zorgen te maken over de kwaliteit van de tests, terwijl die volgens de IGJ "over het algemeen voldoende tot goed" is. Niesters is kritisch op de commerciële testpartijen en twijfelt of het testpersoneel wel bekwaam genoeg is. Volgens De Graaf gaat het vaak om nieuwe bedrijven zonder ervaring. ANVR-directeur Frank Oostdam noemt de sector van PCR-testen "een beetje schimmige wereld". Daarnaast weet onder meer Trouw te melden dat de Europese certificaat meer medische gegevens toont dan Nederland in eerste instantie wilde. Zo kan een buitenlandse reisbeambte zien welk vaccin iemand heeft gehad, hoeveel doses en wanneer. Ook is zichtbaar of die persoon ziek is geweest, negatief getest of gevaccineerd. Ten slotte weet Nieuwsuur zaterdag te melden dat er sprake is van grote achterstanden wat betreft de registratie van vaccinaties bij het RIVM (wat minister De Jonge zou erkennen), terwijl die op orde zou moeten zijn om het certificaat technisch in te voeren.
- De gang van zaken rond de inkoop van mondkapjes door VWS blijft de gemoederen afgelopen Pinksterweekend bezighouden. Er wordt -bijvoorbeeld in de politieke podcasts- volop gereflecteerd op de kwestie rond Sywert van Lienden en zijn zakenpartners, zoals die zich afgelopen week ontvouwde. Uit een rondgang van Follow the Money langs zeven importeurs van mondkapjes blijkt dat het drietal in een periode van ongeveer drie maanden vermoedelijk een marge tot circa 30 miljoen euro noteerde, gegeven de marktconforme inkooptarieven destijds. Daarmee pakte de Reliefs Goods Alliance BV van Van Lienden mogelijk een marge van rond de 30 procent - flink hoger dan de 15 tot 20 procent die gangbaar was in die tijd en ook veel meer dan bronnen binnen VWS aan de Volkskrant meldden. Onder de kop 'Hoe het ministerie zich verkeek op inferieure mondkapjes', beschrijft de Volkskrant afgelopen zaterdag hoe verpakkingshandelaar Maarten Halma uit Wijchen in maart 2020 voor VWS op zoek ging naar mondkapjes in China. "Hij leverde er 19 miljoen, waarvan er 15 miljoen zijn afgekeurd. En hij kreeg er miljoenen voor."

SISOS (Slachtoffers – Identiteiten – Schade – Oorzaken – Scenario's)
Identiteiten

- 'Ziekenhuizen nu vol vijftigers zonder prik', kopt AD op de voorpagina. Uit cijfers van de NICE zou blijken dat de leeftijd van coronapatiënten die in het ziekenhuis worden opgenomen, omlaag schiet. Vijftigers zijn de grootste groep.

Schade

- Het Amerikaanse CDC onderzoekt meldingen van een klein aantal tieners en jongvolwassenen die hartproblemen hebben gekregen vier dagen na hun tweede inenting met het Pfizer- of Modernavaccin.
- Volgens [KRO-NCRV Pointer](#) lijkt het aantal jongeren met een eetstoornis sinds corona fors te zijn toegenomen.

Informatiebehoefte

- [Nieuwsuur](#) weet zaterdag te melden dat er sprake is van grote achterstanden wat betreft de registratie van vaccinaties bij het RIVM. Dat zou minister De Jonge erkennen. Daarbij merkt Nieuwsuur op dat de registratie op orde moet zijn om de Europese coronapas (Digital Green Pass) technisch in te voeren.
- Uit een rondgang van [De Telegraaf](#) ('Cowboys' vs serieuze testers') blijkt dat commerciële PCR-testen worden aangeboden door onder anderen vuurwerkhandelaren, poffertjesbakkers, glaszetters en horecaondernemers. Hoogleraar medische microbiologie Bert Niesters (UMCG) en Marty De Graaf, directeur van het Utrechtse HudsonLab (dat in opdracht van VWS werd gebouwd om op grote schaal PCR-testen te kunnen uitvoeren), zouden zich zorgen maken over de kwaliteit van de tests, terwijl de kwaliteit volgens de IJG "over het algemeen voldoende tot goed" is. Niesters is kritisch op de commerciële testpartijen. "...Ik heb grote bedenkingen of alle commerciële clubs de regels wel volgen. Iedereen kan zo'n bedrijf beginnen. De een draagt een cowboyhoed, de ander een indianenveer", aldus Niesters. Daarnaast twijfelt de hoogleraar of het testpersoneel wel bekwaam genoeg is. "Er moet een arts eindverantwoordelijk zijn, maar wie garandeert dat die arts daadwerkelijk betrokken is bij het dagelijkse proces?", zegt hij. Volgens De Graaf gaat het vaak om nieuwe bedrijven zonder ervaring. "Waar zijn we in Nederland eigenlijk mee bezig?", aldus De Graaf. Frank Oostdam, directeur van reisbrancheorganisatie ANVR noemt de sector van PCR-testen "een beetje schimmige wereld". De IJG ontkent dat er sprake is van misstanden. Ook schrijft De Telegraaf dat commerciële coronatests worden aangeboden door 'zakelui die soms hoge prijzen rekenen'. Een gemiddeld huishouden zou al snel een kwart van hun vakantiebudget kwijt zijn aan de testen. Een gezin met drie kinderen is bij sommige aanbieders in totaal 750 euro kwijt.
- Onder meer Trouw schrijft dat de Europese Digital Green Certificate ten koste gaat van de privacy. Een woordvoerder van VWS meldt aan Trouw dat het certificaat meer medische gegevens toont dan Nederland in eerste instantie wilde. Zo kan een buitenlandse reisbeambte zien welk vaccin iemand heeft gehad, hoeveel doses en wanneer. Ook is zichtbaar of die persoon ziek is geweest, negatief getest of gevaccineerd. Volgens VWS had Nederland liever geen persoonsgegevens getoond op de coronapas, maar sneuvelde die eis tijdens EU-onderhandelingen tussen de lidstaten deze week. Dat komt omdat lidstaten zelf inzicht willen houden wie met welk vaccin is gevaccineerd.
- De vaccinatiegraad in de Biblebelt en achterstandswijken van grote steden blijft achter bij de rest van Nederland, meldt AD o.b.v. cijfers uit het meest recente OMT-advies. In de orthodox-christelijke gemeentes (waaronder Urk, Staphorst en Neder-Betuwe) varieert de vaccinatiegraad bij 65-plussers tussen 35 en 73%. Maar ook in steden als Rotterdam en Amsterdam blijft de vaccinatiegraad achter bij het landelijk gemiddelde. In totaal is in Amsterdam 68% en Rotterdam 71% van de oudere doelgroep op komen dagen voor een vaccinatie.
- De vaccins van Pfizer/BioNTech en AstraZeneca werken bijna net zo goed tegen de Indiase variant als tegen de Britse mutant, meldt de Britse gezondheidsdienst Public Health England op basis van eigen onderzoek. Het vaccin van Pfizer bleek twee weken na de tweede dosis voor 88% doeltreffend tegen de Indiase variant van het virus. Tegen de Britse variant is het middel voor 93% doeltreffend. AstraZeneca bleek 60% effectief, tegen 66% voor de Britse variant.
- Onderzoekers uit Duitsland, China en de Verenigde Staten zeggen definitief bewijs te hebben dat mondkapjes werken. In een omgeving of ruimte met een lage virusconcentratie kan het gebruik van een eenvoudig chirurgisch mondkapje het R-getal al duidelijk verlagen. In een omgeving met meer virusdeeltjes, zoals in ziekenhuizen of slecht geventileerde binnenruimten is betere bescherming nodig, zoals een FFP2- of N95-masker.

Reconstructies van de inkoop van mondkapjes

- Over de inkomsten van Sywert van Lienden en zijn zakenpartners meldt [Follow the Money](#) vrijdag na onderzoek dat het, op basis van de marktprijzen destijds, mogelijk gaat om een marge tot 30 miljoen euro. Uit een rondgang van FTM langs zeven importeurs van mondkapjes blijkt dat het drietal in een periode van ongeveer drie maanden vermoedelijk een marge tot circa 30 miljoen euro noteerde, gegeven de marktconforme inkooptarieven destijds. Daarmee pakte de Reliefs Goods Alliance BV van Van Lienden mogelijk een marge van rond de 30 procent - flink hoger dan de 15 tot 20 procent die gangbaar was in die tijd en ook veel meer dan bronnen binnen VWS aan de Volkskrant meldden.
- In de zaterdageditie van [de Volkskrant](#) het stuk 'Hoe het ministerie zich verkeek op inferieure mondkapjes', waarin de krant het verhaal beschrijft van verpakkingshandelaar Maarten Halma die in maart 2020 voor VWS op zoek ging naar mondkapjes in China. "Hij leverde er 19 miljoen, waarvan er 15 miljoen zijn afgekeurd. En hij kreeg er miljoenen voor."

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

- Onbekenden hebben op bunkers in de duinen bij Koudekerke gele sterren geschilderd met daarin het woord 'covid'.
- De finalewedstrijd NAC-NEC zorgt zaterdag voor een drukte bij de coronaspoedteststraat voor evenementen in Breda.

Betekenisgeving

- Experts duiden de NICE-cijfers over de gemiddelde leeftijd van coronapatiënten op de IC's vanuit de vaccinatiecampagne. Volgens **NVIC-voorzitter Diederik Gommers** tonen de cijfers aan dat het vaccin werkt—"je ziet dus al effect van de eerste prik (...) je hebt voordeel als je bent gevaccineerd." Als het aan hem ligt, moet er een 'oplossing' komen voor de 'grote groep vrouwen tussen 60 en 65 jaar die moeite heeft met een vaccin van AstraZeneca'. Gommers pleit voor een 'alternatief'. Volgens **hoogleraar medische informatiekunde Nicolette de Keizer** (Amsterdam UMC)

tonen de cijfers over de leeftijden 'echt een enorme duikeling'. "De cijfers spreken voor zich. De leeftijdsgroepen die gevaccineerd zijn hebben een vele malen lagere kans om op de ic en in het ziekenhuis te komen, dan groepen die nog niet gevaccineerd zijn." **Intensivist en NICE-voorzitter Dave Dongelmans (Amsterdam UMC)** verwacht dat deze resultaten twijfelaars over de streep kunnen trekken om alsnog een vaccinatie te halen. "De zogenoemde wappies ga je niet overtuigen, maar twijfelaars zullen er wél gevoelig voor zijn dat nu in de praktijk blijkt dat die prik werkt."

- **Viroloog Ab Osterhaus** reageert op het [gedragsonderzoek](#) van het RIVM en de GGD waaruit blijkt dat minder mensen bereid zijn zich aan de coronamaatregelen te houden nadat ze zijn gevaccineerd. Osterhaus vindt het meer loslaten van de maatregelen na vaccinatie 'niet verstandig'. "Natuurlijk zal de impact op het aantal besmettingen via gevaccineerden kleiner zijn, maar overdracht is dus niet helemaal uitgesloten. Als we de pandemie nog sneller onder controle willen krijgen, helpt het gewoon als iedereen zich aan de regels blijft houden, zeker omdat nog genoeg mensen niet gevaccineerd zijn."
  - In reactie op het nieuws dat door VWS met GGD'en, ziekenhuizen en huisartsen is afgesproken dat ze de tweede AstraZeneca-prik zo snel mogelijk (binnen 4 tot 12 weken) toedienen, zegt de LHV dat nog maar moet blijken hoeveel huisartsen de tweede prik eerder gaan zetten. Volgens de LHV staan alle afspraken voor die prik al gepland. "Praktijken die dat willen, kunnen de afspraak naar voren halen. Maar het is geen verplichting. Bovendien is het maar de vraag of de leveringen van het vaccin toereikend zijn. Het komt nog steeds in blokjes binnen." Veel huisartsen wilden volgens de woordvoerder wel graag dat het interval tussen de eerste en de tweede prik minder strikt zou worden. "Dus meer flexibiliteit is prettig..." **Ouderenbond ANBO** is blij dat de tweede prik eerder gezet kan worden. "Hoe sneller hoe beter. Het is zeker fijn voor de groep 60 tot 64 jaar, daar is het niet altijd soepeltjes mee gegaan. Mensen bellen regelmatig om te vragen wanneer ze die tweede prik krijgen. Dit is daarom goed nieuws." De ANBO hoopt dat het huisartsen lukt om de vaccinaties te vervroegen. "We begrijpen dat dit misschien lastig is om te realiseren. Maar we roepen huisartsen op om zoveel mogelijk mensen te helpen met een snellere prik." Telegraaf duidt het nieuws over AstraZeneca en de reacties vanuit huisartsen als 'chaos en gepuzzel'. De krant verwacht niet dat er deze week al duidelijkheid komt over het nieuwe leveringsschema. En volgens de krant 'temperen' experts de vreugde van minister De Jonge.
  - Een groep van zestig **sportscholen** heeft een kort geding aangespannen tegen de overheid. Ze willen dat de sportscholen weer helemaal opengaan. Tevens willen ze compensatie voor de geleden schade, zoals omzetverlies.
  - **Artsen in de Japanse stad Osaka** slaan alarm over het toenemend aantal ziekenhuisopnames. Ze adviseren de Japanse regering om de Olympische Spelen van deze zomer niet door te laten gaan. Volgens Japanse opiniepeilingen is er breder weerstand tegen het door laten gaan van de Spelen.
  - Follow the Money meldt maandag dat **RIVM** en het **OMT** betrokkenheid ontkennen bij de opzet van 'testen voor toegang'. Epidemiologen en artsen zouden het nut ernstig in twijfel trekken nu de besmettingsaantallen snel dalen. Volgens gezondheidseconoom en epidemioloog Eline van den Broek liggen de kosten van testen voor toegang exorbitant veel hoger dan de heersende norm van kosteneffectieve maatregelen. "Dit is geld over de balk smijten en draagt niet bij aan het voorkomen van IC-opnames." Het RIVM spreekt van een 'politieke, beleidsmatige beslissing'. "...Wij hebben niet gerekend aan de testsamenleving".
  - In reactie op het nieuws dat het Europese Digital Green Certificate toch meer medische gegevens toont dan Nederland in eerste instantie wilde, zegt **privacyadvocaat Jurriaan Jansen (Norton Rose Fulbright)** verbaasd te zijn dat zichtbaar is om welk vaccin het gaat "...omdat zulke medische gegevens erg gevoelig liggen". Jansen benadrukt dat lidstaten de gegevens uit het certificaat niet centraal mogen opslaan ("Dat is bij wet vastgelegd"). "De eerste regel bij gebruik van medische gegevens is: leg het minimale vast, dat wat je écht nodig hebt om je doel te bereiken." Hij betwijfelt of het coronapaspoort door die test komt. "In principe zijn de vaccins allemaal goedgekeurd door de EU. Daarom is de vraag of het medisch relevant is welk vaccin iemand heeft gehad. Zonder die relevantie mag het delen van gegevens niet."
  - **Kunstcriticus en directeur van het Frans Hals Museum Ann Demeester** uit bij Buitenhof kritiek op het kabinetsbeleid inzake cultuur en specifiek op minister De Jonge. "Het gaat me om het onbewuste vooroordeel dat in de ministerraad blijkbaar leeft: dat kunst en cultuur niet essentieel is. Wij zijn geen discodip, we behoren tot de schijf van vijf."
- Lessen trekken voor een volgende pandemie*
- In een brief aan informateur Mariëtte Hamer pleit **GGD GHOR Nederland** voor een nieuwe, landelijk aangestuurde crisisorganisatie om toekomstige pandemieën of andere gezondheids crises goed te kunnen bestrijden. De GGD's vragen in de brief structurele investeringen van 600 miljoen euro per jaar van een volgend kabinet, omdat zij volgens voorzitter André Rouvoet decennialang financieel "uitgekleed" zijn. In een interview met **NRC** licht Rouvoet toe hoe de landelijke crisisstructuur, inclusief zijn GGD's, "niet toegerust en voorbereid" waren op een pandemie. De regionaal georganiseerde GGD's moesten vorig jaar plotseling een nationale crisis bestrijden en dat ging moeizaam. De GGD kreeg veel kritiek op de trage uitbreiding van de testcapaciteit en het al snel moeten stoppen van het volledige bron- en contactonderzoek. Volgens Rouvoet misten zij door jarenlange bezuinigingen "robuustheid en het opschallingsvermogen". Desondanks klaarden de GGD's volgens hem "een megaoperatie".
  - Bij de opening van het Pandemic & Disaster Preparedness Center in Rotterdam zegt **burgemeester Ahmed Aboutaleb** afgelopen vrijdag dat de manier waarop Nederland de uitbraak van het coronavirus bestrijdt, te versnipperd is. "...Nu zitten er soms dagen tussen het signaleren van een urgentie en het nemen van een besluit. Ik vind dat te lang." De burgemeester ziet veel heil in een soort Nationale Veiligheidsraad, zoals de Verenigde Staten die hebben. "Alles in één hap bij elkaar. Ik ben gecharmeerd van dat idee." Aboutaleb wil ook dat de overheid meer doet om crises te voorkomen.

Aboutaleb vindt ook dat de privacyregels te streng zijn voor een crisis. "...de privacywet is niet bedoeld om de gezondheidszorg in de weg te staan."

Onderwijswereld reageert op mogelijkheid volledig opengaan scholen eind mei

- Media zoomen de afgelopen dagen in op de reacties vanuit de onderwijssector op het nieuws dat scholen eind deze maand weer volledig open kan. De focus ligt op de kritiek. Telegraaf kopt: 'Plotse heropening schokt scholen'. NRC: 'Scholen mogen open, leraren zijn boos'.
- **Onderwijspersoneel** is niet blij met de versoepeling. Het is bang dat de scholen een bron van besmetting worden, omdat jongeren nog niet zijn ingeënt tegen het coronavirus en de meeste leraren ook niet. Ook vrezen ze extra veel lesuitval door ziekte van personeel.
- Uit een peiling van **CNV Onderwijs** bleek vrijdag dat bijna driekwart van het onderwijspersoneel de 1,5 meter niet al vóór de zomervakantie wil loslaten. Voorzitter **Anneke Westerlaken** vindt dat de werkgevers zich meer gelegen moeten laten liggen aan de gevoelens van onveiligheid van werknemers. "Kinderopvangorganisaties moeten ouders duidelijker uitleggen dat je kind brengen tot het hek ook écht niet verder is dan het hek. Ouders moet op het hart gedrukt worden dat kinderen die ziek zijn niet op de opvang thuishoren. De werkgever is verantwoordelijk voor optimale hygiëne in het kinderdagverblijf, ook als dat meer schoonmaakbeurten en dus meer geld kost dan normaal." CNV Zorg en Welzijn pleit daarom voor volledige voorziening van beschermingsmiddelen en testen voor een zo veilig mogelijke werkomgeving voor medewerkers in de kinderopvang.
- De **VO-raad** denkt dat het kabinetsbesluit verantwoord is. "Ten opzichte van de eerste maanden van dit schooljaar zijn de besmettingscijfers nu lager, neemt het aantal mensen dat (gedeeltelijk) gevaccineerd is hard toe en zijn er veel zelftesten beschikbaar, voor leerlingen en personeel", stelt de Raad.
- **Scholierenorganisatie Laks** hoort dat scholen inmiddels duizenden testen hebben klaarliggen. "We hebben maar weinig gehoord dat scholen nu nog helemaal niks hebben ontvangen", zegt voorzitter Nienke Luijckx. Over de testbereidheid is Luijckx voorzichtig; niet iedere leerling zal zich twee keer per week testen, "maar een groot gedeelte wel".
- De **Algemene Onderwijsbond** volgt het advies van het OMT, maar maakt zich wel zorgen dat er straks mogelijk docenten onbeschermd voor de klas staan, in een situatie waarbij er misschien lastig afstand gehouden of slecht geventileerd kan worden. Voorzitter **Tamar van Gelder** zegt dat het nog 'een hele toer' wordt voor scholen om alles gerealiseerd te krijgen om alle leerlingen te kunnen ontvangen. De bond blijft pleiten voor voorrang bij vaccinatie. Dat vindt ook **PVV-Kamerlid Harm Beertema**: "we prikken niet vlot genoeg, die leraren hadden allang gevaccineerd moeten worden."
- **D66-Kamerlid Paul van Meenen** spreekt van een 'groot dilemma': Het belang van jongeren is zeer groot: zij missen het onderwijs en hun sociale contacten; een enorm deel van hun leven. "Tegelijk dring ik er al een jaar op aan dat heropening wel veilig moet, en daar heb ik nog steeds grote vragen bij."
- Ook de ventilatiediscussie komt terug in de reacties. Trouw kopt daarbij: 'ventilatie blijft een probleem'. Vorig jaar oktober bleek nog dat de ventilatie van honderden schoolgebouwen niet op orde is, schrijft AD. Zo'n 11% van de onderzochte gebouwen voldoet niet aan de wettelijke normen, maar veel scholen zijn nog bezig de situatie op hun locatie te onderzoeken. Het kabinet stelt 360 miljoen euro beschikbaar om schoolbesturen en gemeenten te helpen met aanpassingen. De **VO-raad** stelt dat de verbetering van de ventilatie weliswaar financieel wordt gesteund, maar andere verbeteringen - zoals isolatie - geheel door scholen en gemeenten gefinancierd moeten worden. "Het aanbrengen van CO2-meters en het aanbrengen van een energieregistratie- en bewakingssysteem vallen wél onder de regeling." Die meters zijn inderdaad inmiddels op veel meer scholen te vinden, bevestigt het **Laks**. De scholierenverbond wijst er echter op dat het inmiddels voorjaar is. "Dus als het straks mooier weer wordt, kunnen scholen ook weer op natuurlijke wijze ventileren: door simpelweg de ramen open te zetten."
- Uit een **peiling van Hart van Nederland** onder 2.400 deelnemers blijkt een overgroot deel van de Nederlanders er zeer aan twijfelt of de scholieren zich twee keer per week gaan zelftesten. 69% stelt dat de volledige heropening van het middelbaar onderwijs een goed idee is. Opvallend detail daarbij is dat bij jongeren en ouderen ongeveer hetzelfde percentage ja-stemmers naar voren komt. Nog opmerkelijker: het panel denkt absoluut niet dat leerlingen zich twee keer per week gaan zelftesten. Liefst 89% ziet het niet gebeuren, tegen een kleine groep die het wel positief ziet: 7%.
- **Marjet Winsemius van Stichting Voor Werkende Ouders** herkent de verschillende geluiden en ziet duidelijk twee groepen ouders - zij die blij zijn met het besluit en zij die zich zorgen maken over olopende besmettingen. Het testen moet volgens haar geen 'schijnveiligheid' gaan bieden. **Rector Jean Wiertz van het Sint-Janslyceum** (een school met tweeduizend leerlingen in Den Bosch) zegt ook dat er twee kanten aan dit verhaal zitten. "Voor de leerlingen is het fantastisch. Voor hun motivatie en ontwikkeling is het heel goed dat ze weer naar school kunnen." De keerzijde is wel dat de 1,5 meter afstand niet te realiseren is en dat de kans op besmetting groter is. Daarnaast zijn er ook grote zorgen vanuit het personeel. "We volgen natuurlijk de richtlijnen van het RIVM, maar als docenten naar ons toekomen omdat ze grote risico's lopen of gezondheidsproblemen hebben, dan zoeken we een oplossing."
- **OMT-ld en kinderarts Károly Illy** benadrukt de schadelijke gevolgen voor jongeren die niet volledig naar school kunnen. Hoe langer we wachten met het volledig openen, hoe meer schade we accepteren voor kinderen en jongeren, meent hij. Bovendien: hoe langer we wachten, des te groter de kans dat scholen gaan zeggen 'nu is het zo kort voor de zomervakantie, het is de moeite niet meer'. Illy: "Dan is het pas weer september wanneer kinderen volledig naar school kunnen. Dat kunnen we ze niet aan doen."